

Az ASP megelőzése szempontjából is hasznos tanácsok a kislétszámú sertésállományok tartói részére

Sertésvásárlás előtt mindig konzultáljon állatorvosával. Sertést másik állattartótól, vagy állatorvosi ellenőrzés alatt álló állatvásáron csak a megfelelő szállítási bizonylatokkal együtt vásároljon meg.

1. Ne vásároljon sertéseket ismeretlen személyektől, különösen személygépkocsi utánfutókról olcsón eladásra kínált, jelöletlen állatokat.
2. A megvásárolt sertéseket kb. egy hónapig különítse el saját állományától.
3. Rendszeresen takarítsa és fertőtlenítsa a sertések tartási helyét, az etetésre és itatásra használt eszközöket.
4. Ne keressen fel olyan sertéstartó udvart, ahol az állatok megbetegedtek, még a szomszéd, vagy közeli ismerős erre irányuló kérésére sem.
5. Ha Ön házisertéseket is tartó vadász, akkor kerülje el azt, hogy sertései a vaddisznók zsigeléséből/feldolgozásából származó nyesedékhez hozzájussanak. A vadászaton használt öltözékét és lábbelijét cserélje le mielőtt sertéseit itatni vagy etetni akarja.
6. Amennyiben a település külterületén tart sertéseket, akkor azok vaddisznókkal való közvetlen érintkezését akadályozza meg a kerítés megerősítésével. Vaddisznók által megdézsmált takarmányt ne adjon sertéseinek, és a vaddisznók által összetúrt, azok ürülékével szennyezett szalmakazlat se használja almózasra.

7. Állatai megbetegedését, vagy váratlan elhullását mindig jelentse be a településen dolgozó állatorvosnak. Elhullott sertései szakszerű ártalmatlanításának módját beszélje meg az állatorvossal.
8. Az Európai uniós és ennek megfelelően a hazai jogszabályok tiltják az állati eredetű melléktermékek közé tartozó élelmiszerhulladék (közismertebb néven „konyhamoslék”) sertésekkel (más élelmiszertermelő állatokkal) való etetését, mivel ez számos fertőző betegség terjesztője lehet. Ebből a szempontból különösen veszélyesek az autópályák és az országos főutak mellett lévő kamionparkolók területéről összegyűjtött, állati eredetű élelmiszerek maradványait tartalmazó hulladékok. A szállodákból, éttermekből, közkonyhákból származó élelmiszer-hulladék esetében is fokozott a járványügyi kockázat. Éppen ezért nem csak a jogszabályi tilalom, de saját állatállományuk védelme érdekében se etessenek élelmiszerhulladékok sertéseikkel!
9. Ne adjon és ne kérjen kölcsön a sertések ápolásához, ellátásához használt eszközöket, szerzőszoftvereket.
10. Kocáit csak olyan tenyészkannal fedeztesse, amelynek a fontosabb fertőző betegségektől való mentességét állatorvos igazolja. Ha kocáit mesterségesen akarja termékenyíttetni, akkor e feladatra engedéllyel rendelkező személyt (állatorvost, nyilvántartásba vett inszeminátort) kérjen meg.

HASZNOS TANÁCSOK az afrikai sertéspestis MEGELŐZÉSÉHEZ

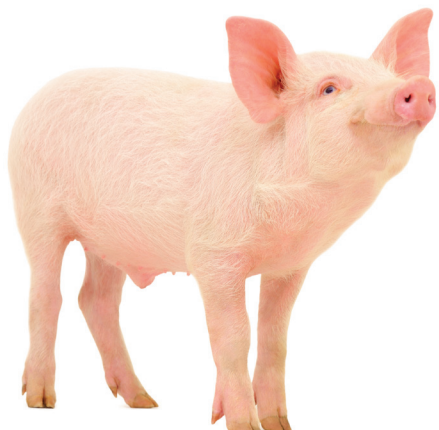

Forrás: the Center for
Food Security
& Public Health
IOWA STATE UNIVERSITY

Bevezetés

Az afrikai sertéspestis (ASP) vírus okozta fertőző betegség, amely iránt Európában a házisertés és az európai vaddisznó fogékony. Afrikában a közönséges varcosdisznó és egyéb disznófélék, valamint Ornithodoros nembe tartozó óvontagok (lágy kullancsok) játszanak szerepet a betegség fenntartásában. Európában az óvontagok ASP átvitelével kapcsolatos szerepéről még viszonylag kevés információ áll rendelkezésre.

A betegség vírusellenes állatgyógyászati készítményekkel nem gyógyítható és az állatok védőoltására engedélyezett, hatékony oltóanyag (vakcina) sem áll rendelkezésre. Az ASP vírusa

iránt a sertés és a vaddisznó minden életkorban fogékony és a megbetegedett állatok szinte kivétel nélkül elpusztulnak. Az ASP vírus az ember nem betegíti meg, ezért közegészségügyi jelentősége nincs, de a felelőtlen emberi magatartásnak a betegség terjesztésében döntő szerepe lehet. Az ASP nagy gazdasági kárt okozó fertőző betegség, mert a betegségtől addig mentes országokba/régiókba való behurcolását követően csak szigorú igazgatási/rendészeti intézkedésekkel és jelentős anyagi áldozatok árán lehet felszámolni. Ugyanis a fertőzött állományokat, és legtöbbször a velük kapcsolatba került állo-

mányok valamennyi sertését is, le kell ölteni, az állathullákat a fertőzés terjedését kizáró módon ártalmatlanítani kell, a felszámolt sertésállományok tartási helyét ismételten fertőtleníteni kell, a sertésforgalmazást és felvásárlást regionális vagy országos szinten korlátozzák, az élő sertések, a sertéshús és a sertéshúsból készült félkész és késztermékek exportja nem engedélyezett.

Az említett intézkedések és korlátozások közvetlenül, vagy közvetve súlyos pénzügyi veszteséget okoznak a sertéstartóknak és a velük kapcsolatban álló felvásárlóknak, exportőröknek, vágóhidaknak és húsfeldolgozó üzemeknek is.

A hazai sertéságazat fennmaradása és középtávú fejlesztése szempontjából a betegség behurcolásának megelőzése nagyon fontos minden érdekelt számára. Az utóbbi évtized kedvezőtlen járványtani fejleménye, hogy az ASP vírusa 2007 elején Grúziában is megjelent, majd onnan részben a vaddisznók, részben a fertőzött házisertések és az ezekből származó élelmiszerek, élelmiszerhulladékok, valamint az állat- és takarmányszállító járművek közvetítésével a betegség átterjedt a Kaukázus térségének országaira, továbbá Oroszországra, Ukrajnára és Fehéroroszországra is. Az Európai Unió tagállamai közül 2014-ben Litvániában, Lettországban, Észtországban és Lengyelországban is megállapították a betegséget elhullott vaddisznókban, illetve házisertés állományokban is. 2016-ban a betegséget megjelent a Moldovai Köztársaságban is.

Az ASP közel száz éves történetében példátlan kiterjedésű és súlyosságú az a járvány, amely a Kaukázus térségéből kiindulva Oroszország európai területén, Ukrajnában és a balti államokban kialakult. Az ASP közép-európai megjelenésének kockázata és hazánk sertésállományainak veszélyeztetettsége az utóbbi egy évben jelentősen megnőtt, amit tovább fokozott a 2016. évvégi kárpátjai eset. Hazánk keleti határátkelőin elrendelt óvintézkedések is az ASP vírus behurcolásának megelőzését szolgálják.

A vadászatra jogosult társaságok és a vadászok feladatai az ASP megelőzésében és korai felismerésében

1. A vaddisznók között észlelt megbetegedést, vagy elhullást be kell jelenteni a megyei vadászati hatóságnak és a vadászterület helye szerint illetékes járási főállatorvosi hivatalnak (az ASP és KSP betegségekre irányuló laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokhoz szükséges mintavételek egyeztetése céljából).
2. Az országúton elütött vaddisznókból szintén kötelező a mintavétel (lépdarab, mandulák) az ASP és KSP betegségekre irányuló laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokhoz.
3. A vadászterületen ne szórjanak szét olyan hulladékot, amely állati eredetű élelmiszerek maradványát is tartalmazza.
4. Ha saját udvarában házisertéseket is tart, akkor minden vadászatot követően cserélje le ruházatát és lábbelijét, mielőtt sertései itatásához, vagy etetéséhez fogna.
5. Sertéstartó udvarokban szabad vadászterületről befogott vaddisznókat elhelyezni tilos!
6. Vadaskertekben, vadsparkokban, vadfarmokon vaddisznók között tapasztalt megbetegedéseket, elhullásokat be kell jelenteni a területileg illetékes járási főállatorvosi hivatalnak.
7. Az ASP-vel fertőzött országokból érkező vendégvadászokat kérjük meg arra, hogy ne hozzanak magukkal sertés-, vagy vaddisznóhúsból készült élelmiszereket.
8. Nagyüzemi/nagylétszámú sertéstartó telepen dolgozó vadászok a munkakezdés előtt tájékoztassák a telepvezetőt arról, ha előzőleg olyan vadászatot vettek részt, ahol a vaddisznók zsigerelécek, vagy egyéb jelek alapján felmerült fertőző betegség gyanúja.
9. Mérjék fel a vadászterületen élő vaddisznó kondákat, azok létszámát és mozgását,

mert egyes kondák „eltűnése”, kipusztulása az ASP első jele lehet.

10. Vezessenek pontos nyilvántartást az etetőhelyekről és a természetes vízfolyásokról, itatóhelyekről is. Ezek rendszeres ellenőrzése fontos járványügyi információkkal szolgálhat.
11. A vaddisznók zárt területre való vásárlását, vagy szabad vadászterületre történő kihegyezését előzetesen jelentésük be az illetékes járási főállatorvosi hivatalnak is.
12. A megyei állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hatóság által kiadott határozatnak megfelelően a vadászatra jogosultak minden vadászati évben teljesítsék a KSP monitoring programban rájuk eső mintaszámot. Minden esetben a szívből (vagy ha ez nem lehetséges valamely nagyobb érből) vegyenek véralvadékokat, továbbá mandula minta vételéről se feledkezzenek el. A mintákat

megyei állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hatóság által előírtak szerint adják le. A KSP monitoring program során nyert mintákból a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága az ASP felderítésre irányuló vizsgálatokat is elvégzi, ha azt az Európai Unió vagy a szomszédos harmadik országok járványügyi helyzete indokolja.